

# **GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2024**

## **I. WPROWADZENIE**

### **1. Alkohol etylowy i jego wpływ na organizm człowieka**

Słowo *alkohol* kojarzy się z dostępnymi w sklepach napojami alkoholowymi. Piwo, wino, wódka i spirytus różnią się procentową zawartością alkoholu etylowego. Jednak każdy z tych napojów działa podobnie na organizm człowieka i przy nadmiernym spożyciu może być dla niego groźny. Spożywany w niewielkich ilościach, powoduje złudne uczucie ciepła – przyspiesza krążenie krwi, co w efekcie prowadzi do szybszego wychłodzenia ciała. W zimie często ofiarami mrozów są osoby, które wcześniej piły alkohol.

Uzależnienia od alkoholu to choroba zwana alkoholizmem. Z alkoholizmem mamy do czynienia wtedy, gdy około 25% kalorii dostarczanych do organizmu w ciągu tygodnia pochodzi ze spożywania alkoholu. Gdy ilość kalorii pochodzących od alkoholu jest większa niż 80% na tydzień, mówimy wówczas o skrajnym alkoholizmie. Alkoholizm to fizyczne i psychiczne uzależnienie od alkoholu.

Alkohol etylowy jest powodem ciężkich schorzeń wątroby, nerek, żołądka i serca, negatywnie wpływa na układ nerwowy człowieka. Spożyty w większych ilościach upośledza racjonalne myślenie, zmniejsza samokrytycyzm oraz powoduje zamroczenie alkoholowe. Pojawiają się zaburzenia mowy i zanika koordynacja ruchów. Najbardziej narażeni są ludzie młodzi, gdyż uszkodzeniu ulegają ich rozwijające się komórki mózgowie. Dawka powodująca zatrucie alkoholowe zależy od odporności organizmu.

Dualistyczna rola alkoholu polega na tym, że jest on z jednej strony produktem legalnie dostępnym, ale z drugiej to substancja psychoaktywna i szkodliwa. Z tego też powodu w Polsce, jak i w innych krajach europejskich, regulacje prawne związane z handlem alkoholem mają charakter reglamentacyjny, czyli ograniczający. Alkohol powoduje określone szkody społeczne, ekonomiczne i zdrowotne. Według Światowej Organizacji Zdrowia znajduje się on na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji. Większe ryzyko niesie za sobą jedynie palenie tytoniu i nadciśnienie tętnicze. Ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek ze spożywaniem alkoholu.

### **2. Dane OECD i PARPA o spożyciu alkoholu w Polsce**

Z najnowszego raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD) – uwzględniającego 52 kraje – wynika, że na mieszkańca kraju należącego do Unii Europejskiej przypada średnio rocznie 11,3 litra czystego alkoholu. Na jednego mieszkańca Polski rocznie przypada średnio 11,7 litra czystego alkoholu. To około 2,4 butelki wina lub 4,5 litra piwa tygodniowo na osobę w wieku 15 lat i więcej. Co najmniej raz w miesiącu upija się 35%

dorosłych, a to oznacza, że na jedną „okazję” wypijamy ponad 80% butelki wina lub 1,5 litra piwa. Mężczyźni w naszym kraju spożywają 18,4 litra czystego alkoholu na mieszkańca rocznie, kobiety – 5,6 litra. Wśród kobiet o 62% częściej w miesiącu upijają się te z wyższym wykształceniem. 17% chłopców i 21% dziewcząt w wieku 15 lat co najmniej dwa razy w życiu piło alkohol.

Dane Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych (PARPA) od lat pokazują, że szkodliwa konsumpcja alkoholu dotyczy 18,6% Polaków – 11,3% pije ryzykownie (od 6 do 12 litrów czystego etanolu rocznie), a 7,3% nadużywa alkoholu (ponad 12 litrów etanolu rocznie). Według PARPA statystyczny Polak wypił w 2021 więcej niż dotychczas wina i miodów, więcej wyrobów spirytusowych, a mniej piwa. Udział napojów spirytusowych w strukturze spożycia napojów alkoholowych, w przeliczeniu na czysty alkohol, wyniósł w 2021 roku rekordowe 39,2%. Tak wysokich wskaźników dla alkoholi mocnych PARPA nie zanotowała ani razu od kiedy publikowane są analizy, czyli od ponad 20 lat.

Alkohol jest substancją toksyczną (teratogenem) i wpływa na stan zdrowia. Jest jednym z głównych czynników działających kancerogennie na organizm. Alkohol zwiększa ryzyko zachorowania na przynajmniej siedem rodzajów nowotworu: jamy ustnej, krtani i przełyku gardła, piersi, wątroby, jelita grubego i odbytu. Choroby nowotworowe są drugą, po chorobach układu krążenia, przyczyną śmierci na świecie. Globalnie spożywanie napojów alkoholowych doprowadziło do ponad 740 000 przypadków zachorowań na raka w 2020 r. Najczęściej diagnozowanymi przypadkami alkoholopochodnego raka w 2020 roku był rak przełyku, wątroby i piersi. Ustawodawca poprzez regulacje prawne stara się ograniczyć rozmiary tych szkód oraz przeciwdziałać ich powstawaniu.

### **3. Używanie substancji psychoaktywnych**

Regulacje prawne podejmowane są także w stosunku do narkotyków. Według danych zawartych w „Raporcie o stanie narkomanii w Polsce 2020”, opublikowanym przez Krajowe Biuro do Spraw Przeciwdziałania Narkomanii, używanie substancji psychoaktywnych jest o wiele mniej rozpowszechnione niż picie napojów alkoholowych. Wyniki ostatnich badań z lat 2018/2019 dotyczących skali używania substancji psychoaktywnych w populacji generalnej wskazują, że odsetek osób, które miały kontakt z narkotykami w ciągu ostatniego roku w Polsce jest kilkunastokrotnie niższy od odsetka osób mających kontakt z alkoholem. Używanie alkoholu w ciągu ostatniego roku odnotowano w Polsce na poziomie 79,9% (badanie z 2018 roku), podczas gdy w przypadku narkotyków odsetek wyniósł 5,4% (dane dla osób w wieku 15-64 lata). W 18 krajach Europy zarejestrowano wyższe wskaźniki używania nielegalnych substancji psychoaktywnych niż w Polsce. Najwyższe rozpowszechnienie używania narkotyków odnotowano w Hiszpanii (11,9% w 2017 r.), Holandii (11,8% w 2018 r.) i Francji 11,4% (2017). W Polsce nie odnotowujemy dużej liczby zgonów spowodowanych bezpośrednio przedawkowaniem narkotyków. Według ostatnich danych Głównego Urzędu Statystycznego z 2018 roku w Polsce zarejestrowano 199 zgonów, a w 2017 roku – 202 zgony, których przyczyną były narkotyki. Jednym z najpoważniejszych problemów zdrowotnych związanych z narkotykami są choroby zakaźne.

#### 4. Uzależnienia behawioralne

W profilaktyce uzależnień dużą uwagę należy zwrócić także na uzależnienia behawioralne, czyli inaczej uzależnienia od zachowań. Są to formy zaburzeń związanych z niekontrolowanym wykonywaniem jakiś czynności (np. hazard, gry komputerowe, seks, zakupy), a nie z przyjmowaniem substancji psychoaktywnych. Ta grupa uzależnień zawsze historycznie istniała, ale obecnie z racji rozwoju technologii oraz kultury konsumpcjonizmu znacznie zwiększyła się liczba osób cierpiąca na ten rodzaj nałogu. Ludzie uzależniają się od zachowań, gdyż szukają w nich ekscytacji i przyjemności, ukojenia swoich emocji, oraz sposobu na radzenie sobie z wyzwaniami życiowymi, które bez tego wydawałyby się zbyt trudne do udźwignięcia. Nikt, kto się uzależnił nigdy nie planował takiego rozwoju wypadków w swoim życiu. Tak jak w przypadku każdego innego uzależnienia, uzależnienie behawioralne jest chorobą, która w postępujący sposób zaczyna wyniszczać życie człowieka. Człowiek uzależniony często nie jest świadomy tego, że cierpi na tę chorobę. Ukrywa ją przed otoczeniem ze strachu przed konsekwencjami i z powodu wstydu, jaki zwykle odczuwa. Nieleczony nałóg niestety zawsze się nasila powodując coraz poważniejsze negatywne skutki w życiu osoby, które mogą być powstrzymane jedynie poprzez poszukanie pomocy i podjęcie leczenia tego zaburzenia. Przykłady uzależnień behawioralnych to:

- patologiczny hazard,
- uzależnienie od komputera/sieci internetowej,
- pracoholizm – objawia się obsesyjną i wewnętrzną potrzebą ciągłego wykonywania pracy kosztem innych czynności, również rodziny, snu i odpoczynku,
- zakupoholizm – polega na nadmiernym dokonywaniu zakupów różnych artykułów, często niepotrzebnych, nad ilością których dana osoba nie posiada kontroli tj. w sposób kompulsywny,
- uzależnienie od seksu/pornografii,
- uzależnienie od ćwiczeń fizycznych,
- uzależnienie od telefonu komórkowego/smartfona,
- kompulsywne objadanie się – zaburzenie odżywiania polegające na spożywaniu dużych ilości pokarmu w niekontrolowany sposób, bez odczuwania fizycznego głodu,
- ortoreksja – koncentracja na spożywaniu zdrowego jedzenia, obejmująca m.in. sprawdzanie składników, z jakich jest ono wyprodukowane.

Uzależnienie behawioralne to stan, w którym dana osoba pomimo podejmowanych prób nie może zapanować nad wykonywaniem jakiejś czynności i doświadcza w związku z tym różnych problemów personalnych, ekonomicznych czy zdrowotnych. Kiedy natomiast nie może tej czynności wykonywać, to pojawiają się rozdrażnienie, złość, niepokój.

Działania w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom od alkoholu, narkotyków oraz behawioralnym stanowią wspólny element lokalnej strategii.

## 5. Podstawy prawne opracowania Programu

**Podstawą prawną** działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych w gminie jest **ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi** (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151), natomiast działań związanych z przeciwdziałaniem narkomanii – **ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii** (t. j. Dz. U. z 2023 r. poz. 1939). Profilaktyka uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych, jest też jednym z celów operacyjnych **Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025**, który został przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 30 marca 2021 r. (załącznik do Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 30 marca 2021 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2021 – 2025, Dz. U. z 2021 r. poz. 642).

Zgodnie z art. 4<sup>1</sup> ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracji społecznej osób uzależnionych od alkoholu należy do zadań własnych gminy. W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz działalności szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej i klubów integracji społecznej.

Art. 10 ust. 1 ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii mówi z kolei o tym, iż przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gminy, obejmujących:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów,

a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.

4. Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
5. Pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

W Narodowym Programie Zdrowia na lata 2021 – 2025, w wykazie zadań służących realizacji celu operacyjnego 2: Profilaktyka uzależnień, w tabeli Uzależnienia od zachowań (uzależnienia behawioralne) ujęte zostało zadanie własne jednostki samorządu terytorialnego o nazwie: **Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, w tym wydawanie materiałów informacyjno - edukacyjnych, prowadzenie kampanii społecznych, strony i poradni internetowej oraz telefonu zaufania.**

Realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci **gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii**, uchwalonego corocznie przez Radę Gminy. Celem działań podejmowanych przez gminę w ramach tego programu jest zmniejszenie różnych problemów powodowanych przez alkohol i narkotyki oraz uzależnienia behawioralne w całej populacji, a nie tylko w grupie podwyższonego ryzyka. Zadania i cele określone w programie inicjowane są przez Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, powołaną przez Wójta Gminy. Finansową podstawę realizacji Gminnego Programu Profilaktyki stanowią dochody gminy uzyskane z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.

Zadania i sposoby ich realizacji określone w Programie na rok 2024 dostosowane są do lokalnych potrzeb i potencjalnych możliwości wykonania, w oparciu o posiadane lokalne zasoby instytucjonalne i osobowe oraz pomoc merytoryczną i materialną ze strony podmiotów zewnętrznych.

## **II. CELE PROGRAMU**

### **1. Cel główny**

Głównym celem programu jest ograniczenie zdrowotnych i społecznych skutków wynikających z nadużywania napojów alkoholowych, używania substancji psychoaktywnych i uzależnień behawioralnych, poprzez podnoszenie poziomu wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Czermin, podejmowanie działań zmierzających do zmiany struktury spożycia i wzorca używania napojów alkoholowych oraz prowadzenie skoordynowanych działań profilaktycznych.

### **2. Cele szczegółowe programu**

- 1) Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób mających problemy związane z używaniem alkoholu, narkotyków oraz innych substancji psychoaktywnych, zwłaszcza dla osób uzależnionych, poprzez:

- a) współdziałanie z placówkami lecznictwa odwykowego poprzez finansowanie świadczeń terapeutycznych dla mieszkańców Gminy Czermin,
  - b) kierowanie osób uzależnionych na badanie przez biegłych (psychologa i psychiatrę) w celu wydania opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu i wskazanie rodzaju zakładu leczniczego, oraz występowanie z wnioskiem do prokuratora czy wobec osoby nadużywającej alkoholu mają zastosowanie przepisy zawarte w art. 24 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
  - c) współdziałanie i wspomaganie działalności organizacji i instytucji zajmujących się rozwiązywaniem problemów alkoholowych i przeciwdziałaniem narkomanii,
  - d) upowszechnianie informacji dot. adresów instytucji i miejsc, gdzie można skorzystać z bezpłatnej pomocy psychologicznej w konkretnych sytuacjach życiowych (informatory, ulotki).
- 2) Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe oraz problemy narkomanii pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie, poprzez:
- a) współpracowanie z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Policją, służbą zdrowia, jednostkami oświatowymi dla których organem prowadzącym jest Gmina Czermin, pedagogami szkolnymi, innymi instytucjami i osobami w zakresie przeciwdziałania alkoholizmowi, narkomanii i przemocy w rodzinie,
  - b) dofinansowanie pomocy psychologicznej i psychospołecznej, pomocy prawnej, pomocy socjalnej i pedagogicznej dla osób uzależnionych i ich rodzin oraz osób zagrożonych uzależnieniem,
  - c) podnoszenie kompetencji nauczycieli, pedagogów szkolnych, członków GKRPA itp. poprzez organizowanie i finansowanie szkoleń i warsztatów obejmujących zagadnienia dotyczące specyfiki zjawiska przemocy w rodzinie, konsekwencji jej doznawania, funkcjonowania osób doznających przemocy i stosujących przemoc jak również mających na celu przygotowanie tych osób do kontaktu z członkami rodzin z problemem alkoholowym,
  - d) dofinansowanie i pomoc w organizowaniu wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych w formie obozów socjoterapeutycznych, kolonii, wycieczek i wyjazdów.
- 3) Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej i szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych, poprzez:
- a) prowadzenie edukacji publicznej z zakresu problemów uzależnień od alkoholu i narkotyków w tym działań o charakterze edukacyjnym skierowanych do rodziców,

- b) realizowanie i finansowanie programów profilaktyki uniwersalnej skierowanych do dzieci i młodzieży, w tym również uwzględniających tematykę związaną z uzależnieniem niestanowiącym uzależnienia od substancji psychoaktywnych (tzw. uzależnień behawioralnych), problematykę nowych środków psychoaktywnych tzw. „dopalaczy” oraz problematykę palenia tytoniu,
  - c) prowadzenie edukacji zmierzającej do eliminowania czynników zagrażających prawidłowemu funkcjonowaniu społecznemu i psychologicznemu przez promowanie abstynencji, zdrowego stylu życia, aktywnych form spędzania wolnego czasu, wzmacniania więzi rodzinnych, podejmowania międzypokoleniowych działań skierowanych do mieszkańców Gminy Czermin w formie kampanii, festynów, imprez dla rodzin, dzieci i młodzieży,
  - d) podejmowanie działań ukierunkowanych na przeciwdziałanie uzależnieniom i przemocy wśród grup defaworyzowanych,
  - e) realizacja programów i konsultacji edukacyjnych służących zwiększaniu kompetencji i umiejętności wychowawczych w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie i będących w sytuacjach kryzysowych,
  - f) prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowo – rekreacyjnych w szkołach na terenie Gminy Czermin,
  - g) zakup i rozprowadzanie, zwłaszcza wśród dzieci i młodzieży, materiałów informacyjno – edukacyjnych (książki, filmy, broszury, ulotki itp.),
  - h) zakup nagród dla uczestników imprez profilaktycznych, konkursów, zawodów sportowych promujących zdrowy styl życia oraz uwzględniających profilaktykę uzależnień,
  - i) organizowanie na terenie szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych programów oraz przedstawień profilaktycznych dla dzieci i młodzieży,
  - j) wspieranie przedsięwzięć profilaktycznych opracowanych i realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych.
- 4) Wspomaganie działalności instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii, poprzez:
- a) wspomaganie działalności organizacji, instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i przeciwdziałaniu narkomanii,
  - b) wspieranie działań prowadzonych przez instytucje i organizacje na rzecz osób wykluczonych społecznie w obszarze reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od alkoholu i ich rodzin,
  - c) dofinansowanie do zakupu nagród, artykułów biurowych, spożywczych, konkursów, zawodów sportowych i innych imprez o tematyce powiązanej z problemem uzależnień, profilaktyki i promocji zdrowego stylu życia.

- 5) Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13<sup>1</sup> i 15 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego, poprzez:
  - a) przeprowadzanie kontroli przestrzegania przepisów ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmowi, oraz wzmocnienie mechanizmów kontroli przestrzegania zakazu sprzedaży alkoholu i wyrobów tytoniowych osobom nieletnim,
  - b) podejmowanie interwencji oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego w przypadku złamania zakazu sprzedaży alkoholu nieletnim lub nietrzeźwym oraz w przypadku złamania zakazów promocji i reklamy napojów alkoholowych.
- 6) Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym oraz integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.
- 7) Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych, poprzez:
  - a) publikowanie i przekazywanie materiałów informacyjno – edukacyjnych (ulotki, plakaty, filmy edukacyjne i inne),
  - b) prowadzenia kampanii społecznych dotyczących uzależnień od zachowań.

### **III. REALIZATORZY PROGRAMU**

Realizację Programu nadzoruje Wójt Gminy Czermin, który w ramach realizacji określonych zadań współdziała między innymi z:

- 1) Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Czerminie,
- 2) Gminną Komisją Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Czermin,
- 3) NZOZ Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu,
- 4) Jednostkami oświatowymi dla których organem prowadzącym jest Gmina Czermin,
- 5) Gminnym Ośrodkiem Kultury w Czerminie,
- 6) Gminną Biblioteką Publiczną w Czerminie,
- 7) Policjantami z Rewiru Dzielnicowych w Czerminie,
- 8) Stowarzyszeniami i parafiami z terenu Gminy Czermin.



#### **IV. CZYNNIKI SPRZYJAJĄCE POWSTAWANIU PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ DANE STATYSTYCZNE DOTYCZĄCE GMINY CZERMIN**

##### **1. Czynniki ryzyka choroby alkoholowej**

Według Światowej Organizacji Zdrowia, o nadmiernym picu alkoholu mówimy, gdy okazjonalnie spożywamy więcej niż 40 g (kobiety) i 60 g (mężczyźni) czystego alkoholu. Za szkodliwe uznaje się zarówno jednorazowe spożycie dużej dawki alkoholu, jak i częste picie nawet niewielkich ilości. Natomiast w przypadku picia codziennie nie zaleca się spożywania dziennie więcej niż 40 g (mężczyźni) i 20 g (kobiety) czystego alkoholu, przy czym ważne jest zachowanie co najmniej 2 dni abstynencji w tygodniu. Według WHO, alkoholizm jest określany mianem zespołu uzależnień od alkoholu. Stanowi on zespół objawów somatycznych, poznawczych i behawioralnych o charakterze przewlekłym, a jego cechą charakterystyczną jest fakt, iż sięganie po używkę jest dla osoby chorej najwyższym priorytetem, dużo ważniejszym od wszelkich innych aktywności. Mamy więc do czynienia z psychicznym i fizycznym uzależnieniem. Alkohol jako używka, może oddziaływać inaczej na każdego człowieka. Różnice zależą nie tylko od ilości spożytego alkoholu, lecz także od wieku, płci, masy ciała czy ogólnego stanu zdrowia chorego – zarówno fizycznego, jak i psychicznego. Warto mieć jednak świadomość tego, że alkoholizm jest chorobą, która może dotknąć każdego, bez względu na płeć, wiek czy status społeczny. Nie da się wymieniwać jednoznacznej przyczyny jego występowania. Jest to schorzenie złożone, o wieloaspektowym charakterze.

Najczęściej wśród czynników ryzyka rozwoju alkoholizmu wymienia się:

- czynniki genetyczne,
- alkoholizm w domu,
- wczesną inicjację alkoholową i młody wiek (im człowiek młodszy, tym choroba alkoholowa rozwija się szybciej),
- aspekty socjologiczne (wzorce kulturowe i powszechne przyzwolenie na picie alkoholu),
- aspekty psychologiczne (takie jak działanie mechanizmu układu nagrody czy wzmocnienie negatywne, współwystępowanie innych zaburzeń psychicznych lub zaburzeń osobowości i nastroju),
- silny, długotrwały stres, zwłaszcza w połączeniu z rosnącymi wymaganiami osób z najbliższego otoczenia,
- zaburzony rozwój wydzielania i działania oksytocyny,
- niedobory endorfin (wrodzone lub nabyte),
- niższy poziom receptorów dopaminowych w obrębie mózgu.

##### **2. Choroba alkoholowa, a otoczenie**

Choroba alkoholowa równoznaczna jest z całkowitą utratą kontroli nad swoim życiem. Z czasem obserwowane są u chorego coraz silniejsze objawy psychiczne uzależnienia, takie jak:

- rozchwanie emocjonalne,
- napady złości i agresji,
- zaburzenia świadomości,
- stany depresyjne,
- zaburzenia pamięci i koncentracji,
- obniżenie sprawności intelektualnej,
- stany lękowe.

Alkohol sieje w umyśle osoby uzależnionej ogromne spustoszenie. Jednak choroba alkoholowa stanowi problem nie tylko samej osoby uzależnionej, lecz także osób z jej najbliższego otoczenia (rodziny, współpracowników), a nawet osób postronnych. Często w jej przebiegu dochodzi do zaniedbania obowiązków rodzinnych (w tym wychowania dzieci), zerwania więzi z rodziną i przyjaciółmi, a także utraty pracy. Rozwijający się u jednego z członków rodziny alkoholizm znacząco wpływa na nieprawidłowe funkcjonowanie całej rodziny jako jednostki, a także na samopoczucie poszczególnych jej członków, w tym dzieci, rodziców czy rodzeństwa. Jednym z bardziej istotnych aspektów, związanych z chorobą alkoholową, jest współzależnienie od alkoholu. Dotyka ono najczęściej osoby z najbliższego otoczenia alkoholika, partnerów lub małżonków. Jest to zespół zachowań i cech, stanowiących reakcję na nadużywanie alkoholu przez drugą osobę. Zaburzeniu ulega prawidłowa ocena zdarzeń i sytuacji, a brak jasno sprecyzowanych granic i niskie poczucie własnej wartości tych osób sprawia, że osoby współzależnione tkwią w toksycznej relacji. Co więcej, zamiast dążyć do wytrzeźwienia i wytrwania w abstynencji przez alkoholika, nieświadomie swoimi działaniami wspierają podtrzymanie picia przez osobę uzależnioną. Osoba współzależniona często bowiem przejmuje większość obowiązków domowych i stara się nadmiernie kontrolować alkoholika, usprawiedliwiając jego nieprawidłowe zachowanie i przejmując odpowiedzialność za niektóre jego działania. Ponadto, stosuje różne metody zaradcze, chcąc zapewnić pozostałym członkom rodziny pozorne poczucie bezpieczeństwa i spróbować sprostać problemom, wynikającym z alkoholizmu najbliższej osoby. Niestety, w dłuższej perspektywie czasu działania te prowadzą nie tylko do pogorszenia funkcjonowania psychospołecznego, lecz także stanu zdrowia osoby współzależnionej.

### 3. Dane demograficzne (stan na dzień 31 grudnia 2022 r.)

Liczba ludności ogółem	–	<b>7 218</b>	(3 732 kobiety i 3 486 mężczyzn), w tym:
1) w wieku 0 – 6 lat	–	<b>617</b>	(8,72%) (K: 309, M: 308),
2) w wieku 7 – 18 lat	–	<b>829</b>	(13,35%) (K: 392, M: 437),
3) w wieku 19 – 65 lat	–	<b>4 723</b>	(63,75%) (K: 2 420, M: 2 303),
4) powyżej 65 lat	–	<b>1 049</b>	(14,18%) (K: 611, M: 438).

#### 4. Dostępność napojów alkoholowych

Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych na terenie gminy, na koniec 2022 roku – 17, w tym:

- 1) sklepów – 15,
- 2) zakładów gastronomicznych – 2.

Ustalona Uchwałą Rady Gminy Czermin nr XXXVI/218/2018 maksymalna liczba zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych na terenie Gminy Czermin wynosi:

- 1) o zawartości **do 4,5% alkoholu oraz piwo – 25 zezwoleń**, w tym na sprzedaż tychże napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:
  - a. w miejscu sprzedaży – 5 zezwoleń,
  - b. poza miejscem sprzedaży – 20 zezwoleń,
- 2) o zawartości **powyżej 4,5% do 18% alkoholu, z wyjątkiem piwa – 25 zezwoleń**, w tym na sprzedaż tychże napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:
  - a. w miejscu sprzedaży – 5 zezwoleń,
  - b. poza miejscem sprzedaży – 20 zezwoleń,
- 3) o zawartości **powyżej 18% alkoholu – 25 zezwoleń**, w tym na sprzedaż tychże napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia:
  - a. w miejscu sprzedaży – 5 zezwoleń,
  - b. poza miejscem sprzedaży – 20 zezwoleń.

W 13 sklepach sprzedawane były wszystkie rodzaje napojów alkoholowych (piwo, wino, wódka), a w 2 sklepach tylko piwo. Jeden zakład gastronomiczny prowadził sprzedaż i podawanie wszystkich rodzajów alkoholi, a drugi prowadził sprzedaż i podawanie tylko piwa. Z 17 placówek ze sprzedażą napojów alkoholowych 4 należy do Gminnej Spółdzielni „SCh” w Czerminie, a 13 pozostałych do prywatnych przedsiębiorców, w tym 3 spoza naszej gminy.

Liczba punktów sprzedaży w poszczególnych wsiach gminy na koniec 2022 roku kształtowała się następująco:

- 1) Breń Osuchowski – 1,
- 2) Czermin – 6 (w tym 1 gastronomia),
- 3) Dąbrówka Osuch. – 0,
- 4) Łysaków – 2,
- 5) Otałęż – 3 (w tym 1 gastronomia),
- 6) Szafranów – 0,
- 7) Trzciana – 4,
- 8) Wola Otałęska – 0,
- 9) Ziempniów – 1.

Na 1 punkt sprzedaży napojów alkoholowych przypadało średnio **340** pełnoletnich mieszkańców gminy.

W 2023 roku wydane zostały nowe zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych dla następujących podmiotów:

- 1) Stacja paliw WITOSPOL sp. z o.o. – 3 011,93 zł (opłata za wyd. zezwolenia),
- 2) DINO POLSKA SA Czermin – 1 113,29 zł,
- 3) DINO POLSKA SA Otałęż – 1 001,10 zł,

oraz jednorazowe zezwolenie na sprzedaż alkoholu za opłatą w kwocie 87,50 zł.

5. **Wielkość sprzedaży napojów alkoholowych** w placówkach na terenie naszej gminy w **2022 r.** wyniosła łącznie: **2 623 873,89 zł** (w stosunku do roku 2021 jest to kwota mniejsza o 15 895,05 zł), w tym:

- 1) **piwo** – **1 256 430,93 zł** (o 19 961,14 zł więcej niż w 2021 r.),
- 2) **wino** – **191 712,53 zł** (o 10 444,79 zł mniej niż w 2021 r.),
- 3) **wódka** – **1 175 730,43 zł** (o 25 411,40 zł mniej niż w 2021 r.).

Statystyczny, pełnoletni mieszkaniec gminy wydał w roku 2022 około 450 zł na zakup napojów alkoholowych.

6. **Stan ładu i bezpieczeństwa na terenie gminy** – zjawiska związane z problemami uzależnień od alkoholu, środków psychoaktywnych oraz behawioralnych

Problemy związane z nadużywaniem alkoholu przez mieszkańców gminy wciąż są obecne. Alkoholu nadużywają zarówno mężczyźni jak i kobiety. Zdarzają się przypadki spożywania alkoholu przez nieletnich. Nadużywanie alkoholu destabilizuje funkcjonowanie całego systemu rodzinnego, rodzi poważne problemy i jest przyczyną cierpienia całej rodziny. Dzieci w rodzinach z problemem alkoholowym żyją w stanie chronicznego napięcia i stresu, co związane jest z niezaspokajaniem ich podstawowych potrzeb przez rodziców i powoduje u nich określone zaburzenia emocjonalne i psychiczne. Stanowi to duże zagrożenie dla ich zdrowia psychicznego i fizycznego. Dziecko cierpi z powodu zachowania rodziców nawet wtedy, gdy to zachowanie nie jest w nie bezpośrednio wymierzone. Powtarzanie i siła takich doświadczeń powodują, że ich ślady utrwalają się w psychice dziecka i zaczynają tworzyć sztywne tendencje do przeżywania przykrych emocji, zagrażającego interpretowania rzeczywistości i mogą prowadzić do destrukcyjnych sposobów radzenia sobie w sytuacjach stresowych.

Pomocą społeczną, w związku z nadużywaniem alkoholu, objętych jest przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej 10 rodzin, w których łącznie żyje 18 osób. Do Zespołu Interdyscyplinarnego przy GOPS wpłynęło 8 tzw. „Niebieskich Kart” o przemocy w rodzinach. Karty te związane były z nadużywaniem alkoholu przez sprawców przemocy, z czego można wywnioskować, że przemoc w rodzinach występuje szczególnie tam, gdzie nadużywa się alkoholu. W ramach Zespołu Interdyscyplinarnego prowadzone były rozmowy o możliwości podjęcia dobrowolnego leczenia odwykowego. Na terenie naszej gminy nie ma widocznego zjawiska handlu czy spożywania narkotyków, ale z informacji otrzymywanych od Policji wynika, że takie przypadki się zdarzają. W szkołach prowadzonych przez gminę nie stwierdzono zjawiska występowania czy zażywania narkotyków oraz picia alkoholu przez

uczniów. Zdarzają się tam natomiast przypadki palenia papierosów oraz częstego picia napojów energetyzujących. Zdarzają się również zachowania agresywne w grupach rówieśniczych.

## **7. Raport z ogólnopolskiego badania uczniów i rodziców – najważniejsze wnioski**

Jak wynika z przeprowadzanych (co dwa lata) przez NASK (Naukowa i Akademicka Sieć Komputerowa) – Państwowy Instytut Badawczy badań pn. „Nastolatki 3.0”, coraz częściej mamy do czynienia ze zjawiskiem uzależnień behawioralnych związanych z korzystaniem przez młodzież z Internetu. Od pierwszej edycji badania (w roku 2014) obserwowany jest stały wzrost liczby godzin przeznaczanych przez młodzież na korzystanie z Internetu.

W najnowszym Raporcie „Nastolatki 3.0”, opublikowanym w dn. 4 grudnia 2023 r., zawarte są następujące wnioski:

- 1) Odnotowano po raz kolejny wzrost czasu korzystania z Internetu przez nastolatki w dni powszednie. Obecnie jest to 5 godzin 36 minut (vs. 2020 – 4 godziny 50 minut).
- 2) Aktywność nastolatków w dni wolne od zajęć szkolnych koncentruje się głównie na cyberprzestrzeni (średnio 6 godzin i 16 minut).
- 3) Ponad połowa nastolatków (54,9%) często lub bardzo często w trakcie korzystania z Internetu lub smartfona równocześnie wykonuje inne zadania albo czynności.
- 4) Niemal połowa młodych ludzi spotyka się w Internecie z sytuacjami kiedy ich znajomi są atakowani i wyzywani (44,6%). Z ośmieszaniem i poniżaniem kogoś w sieci zetknął się co trzeci nastolatek (ośmieszanie – 33,2%, poniżanie 29,6%).
- 5) Kiedy nastolatki doświadczają przemocy najczęściej nie reagują i nikomu o tym nie mówią. Bierność w sytuacjach doświadczania przemocy w sieci wzrasta w stosunku do poprzednich lat (2022 – 38,5% vs. 2020 – 32,4%).
- 6) Wzrasta odsetek nastolatków, które decydują się na spotkanie z osobą dorosłą, poznaną w Internecie (2022 – 17,9% vs. 2020 – 14,1%). Co czwarty nastolatek nikogo nie poinformował o takim zdarzeniu (2022 – 25,3% vs. 2020 – 24,5%).
- 7) Co trzeci nastolatek (32,7%) twierdzi, że zdarzyło mu się otrzymać czyjeś nagie lub półnagie zdjęcie za pośrednictwem Internetu.
- 8) Ponad dwie trzecie młodych internautów (68,4%) twierdzi, że w Internecie problemem jest mowa nienawiści. Zwiększa się wśród nastolatków poczucie, że osoby, które obrażają w Internecie, są bezkarne (2022 – 51,3% vs. 2018 – 36%).
- 9) Ponad dwie trzecie młodych internautów (68,4%) twierdzi, że w Internecie problemem jest mowa nienawiści. Zwiększa się wśród nastolatków poczucie, że osoby, które obrażają w Internecie, są bezkarne (2022 – 51,3% vs. 2018 – 36%).
- 10) Młodzi internauci są stale aktywni w mediach społecznościowych, ale tylko około połowa z nich interesuje się wiarygodnością profili (49,9%) i autorów (48,6%), które obserwują na portalach społecznościowych.

- 11) Ponad połowa nastolatków (53,7%) twierdzi, że ich rodzice nie ustalają żadnych zasad dotyczących korzystania z Internetu w zakresie czasu i dostępu do treści.
- 12) Blisko co czwarty młody internauta uważa, że wprowadzona przez jego rodziców kontrola w zakresie czasu korzystania z Internetu (28,8%) oraz dostępu do treści w Internecie (28,9%) jest nieskuteczna.
- 13) Prawie co drugi badany (45,5%) deklaruje, że rodzice lub opiekunowie umieszczają w swoich mediach społecznościowych zdjęcia, na których jest widoczny jego wizerunek. Z powodu takich aktywności rodziców w sieci jedna czwarta nastolatków czuje zawstydzienie (23,6%), a niemal co piąty (18,8%) deklaruje niezadowolenie z tego faktu.
- 14) Prawie co trzeci nastolatek (31%) wykazuje się wysokim natężeniem wskaźników problematycznego użytkownika Internetu (PUI), a ośmiu na stu – bardzo wysokim (8,3%, wzrost względem 2020 r. o 5,1 pp.).
- 15) Ponad 40% nastolatków twierdzi, że brak dostępu do Internetu wpłynęłyby negatywnie na jakość ich życia, czyniąc je mniej satysfakcjonującym.
- 16) Co czwarty nastolatek (25,8%) posiada od 5 do 8 kont na portalach i platformach społecznościowych, natomiast ponad jedna trzecia (36%) posiada więcej niż 8 takich kont.
- 17) Średni dzienny czas korzystania z mediów społecznościowych wśród nastolatków to 4 godziny i 12 minut. 16,2% nastolatków, deklaruje, że nie jest w stanie wytrzymać bez mediów społecznościowych dłużej niż godzinę.
- 18) Z powodu korzystania z mediów społecznościowych niespełna jedna czwarta młodzieży (23,8%) często zaniedbuje swoje obowiązki domowe, natomiast prawie trzech na dziesięciu nastolatków (28,7%) często zaniedbuje obowiązki szkolne z powodu używania mediów społecznościowych.
- 19) Czterech na dziesięciu nastolatków (43,7%) korzysta z portali społecznościowych, żeby poczuć się lepiej.
- 20) Co czwarty badany (25,6%) zadeklarował trudności z myśleniem o czymś innym niż platformy społecznościowe.
- 21) Co czwarty nastolatek (27%) podejmował bezskuteczne próby skrócenia czasu swojej aktywności w mediach społecznościowych.
- 22) Korzystanie z mediów społecznościowych przez nastolatki wiąże się z ich ekspozycją na różnorodne treści. Blisko połowa nastolatków (46,7%) deklaruje wysoki (13,5%) i ponadprzeciętny (33,2%) poziom ekspozycji na antyspołeczne treści w takich mediach.
- 23) Z drugiej strony ponad połowa nastolatków (56,1%) deklaruje wysoki (15,5%) i ponadprzeciętny poziom (40,6%) ekspozycji na prospołeczne treści w mediach społecznościowych.
- 24) Ponad 4 na 10 nastolatków (44,5%) przejawia niski poziom samooceny. Niższy poziom samooceny obserwujemy wśród dziewczynek (48,2%, niemal co druga z nich) niż u chłopców (40,8%) oraz w szkołach podstawowych (47,8%) w odniesieniu do szkół średnich (liceum – 39,5%; technikum – 38,2%).

- 25) Ponad połowę nastolatków (53,9%) cechuje wysoki (10,6%) i powyżej przeciętnej (43,3%) poziom poczucia osamotnienia w mediach społecznościowych.
- 26) Dla znacznej grupy nastolatków (46,2%) ważne jest postrzeganie swojego wyglądu i skupienie się na atrakcyjności fizycznej w odniesieniu do mediów społecznościowych. Poziom wysoki na skali świadomości wyglądu w mediach społecznościowych (ASMC) przejawia 14,2% badanych a poziom powyżej przeciętnej – 32%.
- 27) W ciągu ostatnich 12 miesięcy od momentu badania, co dwudziesty nastolatek (5,2%) wziął udział w co najmniej ośmiu wyzwaniach internetowych.
- 28) Młodzież podejmuje pełne spectrum wyzwań internetowych – od zabawnych czy nierozważnych po nawet takie, które mogą powodować różnego rodzaju niebezpieczeństwa. Trzech na dziesięciu (31,1%) nastolatków przyznało, że w ostatnim roku wzięło udział w wyzwaniu, w którym mogło dojść do narażenia życia lub zdrowia fizycznego/ psychicznego – ich samych lub innych osób.

Z danych przygotowanych przez Gemius (międzynarodowa firma badawczo-technologiczna założona w Polsce w 1999 roku, przeprowadzająca m.in. badania dotyczące zachowania internautów na witrynach internetowych) wynika, że w okresie październik – listopad 2022 roku młodzież korzystała z wielu stron internetowych i aplikacji, o bardzo zróżnicowanej tematyce, nierzadko związanej z obszarami, które jak mogłoby się wydawać, są zarezerwowane dla dorosłych odbiorców. W omawianym okresie młodzież korzystała na przykład ze stron o tematyce erotycznej, odwiedzała również strony związane z podejmowaniem ryzykownych zachowań, między innymi wprowadzających w świat hazardu.

Interesujący trend w zachowaniach dzieci i nastolatków widać również w kategorii edukacja. Najwięcej użytkowników wśród tej grupy, w tej tematyce, znalazły strony takie jak: Brainly.pl, Bryk.pl, Sciaga.pl czy KLP.pl, na których można znaleźć między innymi streszczenia i opracowania lektur lub gotowe rozwiązania różnego rodzaju zadań. Każda z wymienionych stron została odwiedzona przez ponad milion użytkowników z opisywanej grupy.

## **8. Stan zasobów pozwalających na prowadzenie działań profilaktycznych**

- 1) Na terenie gminy brak jest placówek leczenia odwykowego.
- 2) Na terenie gminy nie ma grup samopomocowych.
- 3) Gmina Czermin co roku zawiera umowę z NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu dotyczącą realizacji zadań w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.
- 4) W Urzędzie Gminy Czermin funkcjonuje Punkt Informacyjno – Konsultacyjny (w poniedziałki, w godz. od 13<sup>00</sup> do 16<sup>00</sup> potrzebującym udziela porad radca prawny).

- 5) We wszystkich wsiach są świetlice środowiskowe lub kluby młodzieżowe, które co roku są doposażane w potrzebny sprzęt ze środków przeznaczonych na profilaktykę uzależnień.
- 6) Każda szkoła co roku opracowuje własny program profilaktyki.
- 7) Do działań na rzecz organizacji wolnego czasu dla dzieci i młodzieży włączyły się parafie z terenu gminy.
- 8) Działania na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień prowadzą stowarzyszenia kobiet i koła gospodyń wiejskich z terenu gminy.
- 9) Rodziny dotknięte problemami alkoholowymi objęte są pomocą przez GOPS w Czerminie.
- 10) Działania w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych prowadzą policjanci z Rewiru Dzielnicowych w Czerminie.
- 11) Nawiązano współpracę w zakresie leczenia odwykowego z Ośrodkiem Zdrowia w Czerminie.
- 12) W gminie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, który rozpatruje problemy związane z przemocą w rodzinach.

**V. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GKRPA UCZESTNICZĄCYCH W REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII**

1. Ustala się następujące stawki za pracę związaną z realizacją ww. Programu:
  - 1) Przewodniczący GKRPA otrzymuje wynagrodzenie brutto w wysokości 250 zł miesięcznie;
  - 2) za pracę w GKRPA członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie brutto w wysokości 150 zł za udział w posiedzeniu komisji;
  - 3) za udział w przeprowadzaniu kontroli obrotu napojów alkoholowych w punktach sprzedaży alkoholu (przynajmniej 3 kontrole potwierdzone protokołami kontroli) członkowie komisji otrzymują wynagrodzenie brutto 150 zł;
  - 4) za pełnienie dyżurów w Punkcie Informacyjno – Konsultacyjnym psycholog otrzymuje wynagrodzenie zgodnie z podpisaną umową.
2. Ze środków przeznaczonych na realizację Programu pokrywa się koszty delegacji członków GKRPA oraz osób realizujących zadania w ramach tego Programu.
3. Inne podmioty, osoby fizyczne realizujące zadania Programu otrzymują wynagrodzenie zgodnie z podpisaną umową i przedstawionymi fakturami.



**GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH  
ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2024 – PRELIMINARZ WYDATKÓW**

<b>Lp.</b>	<b>Zadania</b>	<b>Podmiot realizujący</b>	<b>Przewidywany efekt działania</b>	<b>Koszt realizacji</b>
1.	<b>Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków</b>	NZOZ Ośrodek Profilaktyki i Terapii Uzależnień w Mielcu (na podstawie zawartej umowy)	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zwiększenie liczby osób leczących się z uzależnienia,</li> <li>- pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom,</li> <li>- udzielanie wsparcia dla rodzin z problemem alkoholowym,</li> <li>- pomoc współuzależnionym,</li> </ul>	7 200 zł
2.	<b>Udzielenie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą</b>	GOPS, Punkt Informacyjno-Konsultacyjny, Policja	<ul style="list-style-type: none"> <li>- pomoc ofiarom przemocy spowodowanej nadużywaniem alkoholu,</li> <li>- zmniejszenie szkód społecznych wynikających z nadużywania alkoholu,</li> </ul>	-
3.	<b>Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej, w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży.</b> Programy szkolne Prowadzenia i utrzymanie świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych	GOK, GBP Szkoły, Wójt Gminy	<ul style="list-style-type: none"> <li>- prewencja alkoholowa,</li> <li>- edukacja społeczna,</li> <li>- zapobieganie wczesnym kontaktom młodzieży z alkoholem i narkotykami,</li> <li>- stworzenie młodzieży miejsc do alternatywnego spędzania wolnego czasu,</li> </ul>	15 000 zł 12 800 zł
4.	<b>Upowszechnianie wiedzy dotyczącej problematyki uzależnień behawioralnych poprzez zakup, publikowanie i przekazywanie materiałów informacyjno - edukacyjnych oraz prowadzenie szkoleń i kampanii społecznych w tym zakresie</b>	GKRPA, Szkoły, GOK, GBP, Pełnomocnik Wójta ds. koordynacji realizacji Programu	<ul style="list-style-type: none"> <li>- wzrost świadomości mieszkańców, głównie dzieci i młodzieży, dotyczącej różnego rodzaju uzależnień behawioralnych oraz możliwych skutków tych uzależnień,</li> </ul>	3 000 zł
5.	<b>Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii</b>	Wójt Gminy poprzez Pełnomocnika	<ul style="list-style-type: none"> <li>- kształtowanie postaw sprzyjających podejmowaniu racjonalnych decyzji związanych z używaniem alkoholu,</li> <li>- umacnianie rodziny w jej prawidłowym funkcjonowaniu,</li> <li>- kształtowanie wzorców zdrowego stylu życia i spędzenia wolnego czasu,</li> </ul>	10 000 zł

Lp.	Zadania	Podmiot realizujący	Przewidywany efekt działania	Koszt realizacji
6.	<b>Wyposażenie świetlic środowiskowych i klubów młodzieżowych w sprzęt niezbędny do prowadzenia zajęć profilaktycznych oraz innych zajęć mających na celu zagospodarowanie czasu wolnego osobom zagrożonym uzależnieniami</b>	Wójt Gminy poprzez Pełnomocnika	- świetlice środowiskowe i kluby młodzieżowe wyposażone są w niezbędny sprzęt oraz środki do prowadzenia zajęć dla osób z grupy podwyższonego ryzyka uzależnień,	4 000 zł
7.	<b>Poprawa stanu technicznego obiektów, w których odbywają się zajęcia z zakresu profilaktyki uzależnień i zapewnienie bezpieczeństwa wszystkim uczestnikom tych zajęć</b>	Wójt Gminy poprzez Pełnomocnika	- stan budynków oraz otoczenia wokół nich zapewnia bezpieczeństwo wszystkim uczestnikom zajęć,	4 000 zł
8.	<b>Interwencja kryzysowa w chorobie alkoholowej czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu</b> wynagrodzenie dla członków Komisji za przeprowadzenie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu (co najmniej 3 czynności potwierdzone notatkami) – 150 zł brutto.	Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; Punkt Informacyjno-Konsultacyjny	- motywowanie do podjęcia leczenia odwykowego, - zwiększenie liczby osób leczących się z uzależnienia, - dostarczenie potrzebującym wszelkich informacji w sprawie leczenia i praw w tym zakresie,	4 000 zł
9.	<b>Kontrola przestrzegania zasad obrotu napojami alkoholowym</b> - wynagrodzenie dla członków Komisji za przeprowadzenie kontroli w punktach sprzedaży napojów alkoholowych (co najmniej 3 kontrole potwierdzone protokołami kontroli) – 150 zł brutto; - wynagrodzenie dla członków Komisji za udział w posiedzeniu – 150 zł brutto; - szkolenia dla członków Komisji.	Wójt Gminy  Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	- przestrzeganie prawa przez podmioty prowadzące sprzedaż napojów alkoholowych, - ograniczenie dostępności zakupu napojów alkoholowych przez nieletnich i nietrzeźwych, - poprawa bezpieczeństwa publicznego, - zwiększenie efektywności kontroli placówek handlowych,	6 000 zł
10.	<b>Szkolenia, materiały i pomoce do realizacji Programu</b>	Pełnomocnik Wójta ds. koordynacji realizacji Programu		3 000 zł

**Łącznie środki na realizację Programu**

**69 000 zł**

w tym:

- rozwiązywanie problemów alkoholowych	64 000 zł
- rozwiązywanie problemów narkomanii	2 000 zł
- upowszechnianie wiedzy o uzależnieniach behawioralnych	3 000 zł

opracował: Bogusław Peret